

İSNAD Atıf Sistemi: Türkçe – İngilizce – Arapça - Farsça

Abdullah Demir

orcid.org/0000-0001-7825-6573

abdullahdemir@aybu.edu.tr

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Kalam Anabilim Dalı, Türkiye
ror.org/05ryem72

Öz

İSNAD Atıf Sistemi (www.isnadsistemi.org), Sivas Cumhuriyet Üniversitesinin proje desteği ile akademik araştırmalarda kullanılmak üzere Türkiye merkezli ve Türkçe olarak geliştirilen bir akademik yazım ve kaynak gösterim sistemidir. İSNAD, akademik araştırma, yazım ve yayın etiğiyle ilgili temel kuralları kapsar. Bu, bir yazının başlığının belirlenmesinden özetin yazılmasına ve anahtar kavramların seçimine, başlık formatından tablo ve şekillerin oluşturulmasına, İngilizce, Arapça ve diğer dillerdeki eser adları ve yazar isimlerinin yazılmasına, tarih ve yüzyılların gösterilmesine, yayın etiğine dikkat edilmesine, kaynak eserden alıntı yapılmasına ve atıf bilgilerinin düzenlenmesine kadar geniş bir yelpazeyi içerir. Bilindiği üzere kaynak gösterimi, belirli kurallara uygun olarak yapılmalıdır; bu hem bilginin bilimsel doğruluğu hem de fikri mülkiyet haklarına saygı açısından önemlidir. Bir bilimsel çalışmanın hazırlanmasında kullanılan kaynaklar, diğer araştırmacılar tarafından erişilebilir ve doğrulanabilir olacak şekilde bibliyografik bileşenleriyle doğru ve eksiksiz olarak yazılmalıdır. İSNAD atıf sisteminde; atıf yapılan kaynağa dair bilgiler, metin içinde (Yazar Soyadı, Basım Tarihi, Sayfa No.) şeklinde veya dipnotta "Yazar Adı Soyadı, Eser Adı, Sayfa No." düzeninde ilgili bilim dalının genel kullanımına uyularak yazılabilmektedir. Ancak kaynakça her iki kullanımda da aynı şekilde oluşturulmaktadır. İSNAD; EndNote, Zotero, Mendeley ve Citavi gibi popüler programlar için hazırlanmış şablonlarıyla kullanımı kolay bir sistemdir. İSNAD'ın kullanımı, aslı İngilizce ve tam metinleri ücretli olan atıf stillerinin Türkiye ve Türk Cumhuriyetlerinde tam olarak öğrenilememesinden ve yaygınlaşmamasından kaynaklanan eksiklikleri giderecektir.

Anahtar Kelimeler

Akademik Yazım; Kaynak Gösterim Stilleri, İSNAD Atıf Sistemi, İSNAD Türkçe, İSNAD Arapça, İSNAD Farsça, İSNAD İngilizce

Atıf

Demir, Abdullah. "İSNAD Atıf Sistemi: Türkçe – İngilizce – Arapça - Farsça". *Eskiyeni* 52 (Mart 2024), 1-8. <https://doi.org/10.37697/eskiyeni.1458782>

ISNAD Citation Style: Turkish - English - Arabic - Persian

Abdullah Demir

orcid.org/0000-0001-7825-6573

abdullahdemir@aybu.edu.tr

Ankara Yıldırım Beyazıt University, Fac of Theology, Dept of Islamic Theology, Ankara, Türkiye
ror.org/05ryem72

Abstract

ISNAD Citation System (www.isnadsistemi.org) is an academic writing and citation system developed in Turkish for use in academic research with the project support of Sivas Cumhuriyet University. ISNAD covers the basic rules of academic study, writing, and publication ethics. This includes determining the title of an article, writing the abstract and selecting key concepts, formatting the title, creating tables and figures, writing the names of works and authors in English, Arabic, and other languages, showing dates and centuries, paying attention to publication ethics, citing the source work, and organizing citation information. As is well known, citations should follow certain rules; this is important for the scientific accuracy of the information and for respecting intellectual property rights. The sources used in the preparation of a scientific study should be written correctly and entirely with their bibliographic components so that they are accessible and verifiable by other researchers. In the ISNAD citation system, information about the cited source can be written in the text as (Author's Surname, Date of Publication, Page No.) or in the footnote as "Author's Name, Surname, Title of the Work, Page No." by the general usage of the relevant discipline. However, the bibliography is created in the same way in both uses. ISNAD is an easy-to-use system with templates prepared for popular programs such as EndNote, Zotero, Mendeley, and Citavi. The use of ISNAD will overcome the deficiencies caused by the fact that citation styles, originally in English and whose full texts are paid, are not fully learned and widespread in Turkey and Turkic Republics.

Keywords

Academic Writing; Citation Styles, ISNAD Citation System, ISNAD Turkish, ISNAD Arabic, ISNAD Persian, ISNAD English

Cite

Demir, Abdullah. "ISNAD Citation Style: Turkish - English - Arabic - Persian". *Eskiyeni* 52 (March 2024), 1-8. <https://doi.org/10.37697/eskiyeni.1458782>

İSNAD Atıf Sistemi (www.isnadsistemi.org), akademik çalışmalarda kullanılmak üzere Türkiye merkezli ve Türkçe olarak geliştirilen akademik yazım ve kaynak gösterim sistemidir. Sözlükte “dayanmak, yaslanmak, itimat etmek” manasındaki Arapça “sened” kökünden türeyen isnad, “temellendirmek, dayamak; sözü söyleyenine kadar ulaştırmak, bir sözün, bir rivayetin gelişi yolunu haber vermek, ilk kaynağa kadar götürmek” anlamlarına gelmektedir. “Sözünün senedi nedir?” örneğinde olduğu gibi sözün kaynağını sorgulamak ve belirtmek için kullanılmaktadır.¹ Bu anlamda isnad, akademik yazımda atıf veya alıntı yapılan kaynağı belirtmek için geliştirilen atıf sistemine, Türkiye merkezli yayın yapan ilahiyat alan dergilerinde görev üstlenen editörlerin çoğunluğunun (%70,4) kararı ile marka adı olarak seçilmiştir.

Atıf yapmak ve alınan bilginin kaynağını belirtmek (isnad), İslam dünyasında Hz. Peygamber’den aktarılan sözlerin doğruluğunu teyit etmek amacıyla 1./7. yüzyılın sonlarından itibaren yaygın olarak kullanılmaya başlanmış ve sonrasında fıkıh, tarih ve diğer alanlardaki eserlerde bu uygulama devam etmiştir. Batı dünyasında bu tür uygulamalar, 10./16. yüzyılın ortalarından itibaren yine ilk olarak dini metinlerde sonrasında tarih ve diğer alanlardaki kitaplarda kullanılmıştır. İslam kültür mirasında örnekleri görülen kaynak gösterme konusundaki öncülüğe Fuat Sezgin “Arapça tarihsel eserlerde karşılaşılan rivayet zincirleri (isnad) pekâlâ günümüz kitaplarındaki gibi kaynaklara işaret olarak kabul edilebilir.” diyerek dikkat çekmiştir.²

Bilindiği üzere belli kurallara uyularak kaynak gösterme hem bilginin bilimselliğinin hem de fikrî mülkiyet haklarına saygının bir gereğidir. Bilimsel bir çalışmanın hazırlanmasında yararlanılan kaynaklar, başka araştırmacılar tarafından tekrar ulaşılabilir ve kontrol edilebilir olacak şekilde bibliyografik bileşenleri ile doğru ve eksiksiz olarak yazılmak durumundadır.

İSNAD Atıf Sistemi Türkiye merkezli olarak Antropoloji, Arkeoloji, Coğrafya, Dil ve Edebiyat, Eğitim, Felsefe, Halkbilimi, Hukuk, İktisadi ve İdari Bilimler, İlahiyat, Psikoloji, Sanat, Sanat Tarihi, Sosyal Hizmetler, Sosyoloji ve Tarih gibi sosyal ve beşerî bilimler alanında atıf ve kaynak göstermede görülen standart gereksiniminin giderilmesi amacıyla geliştirilmiştir.

Modern atıf ve kaynak gösterme sistemleri, 20. yüzyılın başlarından itibaren ortaya çıkmış ve yaygınlaşmıştır. *The Chicago Manual of Style*'in ilk versiyonu 1906'da yayımlandı ve 2017'de 17. edisyonu piyasaya sürüldü. APA'nın (*The Publication Manual of the American Psychological Association*) ilk versiyonu 1952'de yayımlandı ve 2019'da

¹ Raşit Küçük, “İsnad”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 2001), 23/154.

² Bk. Fuat Sezgin, İslam'da Bilim ve Teknik, çev. Abdurrahman Aliy (İstanbul: Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları, 2015), 1/6.

7. edisyonu çıktı. İSNAD Atıf Sistemi'nin ilk edisyonu Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nin proje desteği ile akademik yayıncılıkta uzmanlaşmış öğretim üyeleri ve hakemli dergi editörlerinin görüşleri, önerileri ve değerlendirmeleri alınarak 2018'de kullanıma sunuldu. 2019 yılında ise kullanıcılardan alınan geri dönüşlere göre geliştirmeler yapılarak 2. edisyonu yayımlandı.

Sistem Adı	Yayın Dili	Alanı	İlk Edisyon	Güncel Edisyon	Erişim
Chicago The Chicago Manual of Style	İngilizce	Beşerî Bilimler	1906 203 Sayfa	17. Edisyon (2017) 1144 Sayfa Türkçe çevirisi henüz yapılmadı.	Tam Metin Ücretli 45 Dolar
APA The Publication Manual of the American Psychological Association	İngilizce	Psikoloji	1952 61 Sayfa	7. Edisyon (2019) 428 Sayfa Türkçe çevirisi 369 TL	Tam Metin Ücretli 27 Dolar
İSNAD İSNAD Atıf Sistemi	Türkçe	Sosyal ve Beşerî Bilimler	2018 59 Sayfa	2. Edisyon (2019) 216 Sayfa Türkçe, İngilizce, Arapça, Farsça tam metin eri- şime açıktır.	Ücretsiz Açık Erişimli

İSNAD, akademik yazım ve yayın etiğiyle ilgili temel ilkeleri ve kuralları kapsar. Bu, bir yazının başlığının belirlenmesinden özeti ve anahtar kavramların seçimine, başlık formatından tablo ve şekillerin oluşturulmasına, İngilizce, Arapça ve diğer dillerdeki eser adları ve yazar isimlerinin yazılmasına, tarih ve yüzyılların gösterilmesine, yayın etiğine dikkat edilmesi gereken noktalardan, kaynak eserden alıntı yapılmasına ve atıf bilgilerinin düzenlenmesine kadar geniş bir yelpazeyi içerir.

İSNAD Atıf Sistemi; öğrenciler, araştırmacılar, yayınevleri ile kurum ve kuruluşların hizmetine sunulmuştur. Mart 2024 itibarıyla sosyal ve beşerî bilimler alanında yayım yapan 168 hakemli dergi *İSNAD*'ı kullanmaktadır. Lisans mezuniyet tezi, yüksek lisans tezi ve doktora tezlerinin yazımında *İSNAD*'ın kullanılmasını öngören ve bunu tez yazım kılavuzlarına dâhil eden üniversitelerin sayısı artmaktadır. Aynı tarih itibarı ile *İSNAD*'ı 55 Enstitü tez yazım kılavuzuna eklemiş durumdadır. Ayrıca ulusal ve uluslararası sempozyum ve kongre düzenleyen birçok kurum ve kuruluş, katılımcılarından bildirimlerini *İSNAD*'a uygun olarak hazırlamalarını talep etmeye başlamıştır. Ücretsiz olarak kullanıma sunulan bu sistem, kullanıcı dostu internet

arayüzü ve kaynakça düzenleme yazılım eklentileri ile hızla kabul görmekte ve benimsenmektedir. Kullanıcılar İSNAD'ın EndNote, Zotero, Mendeley ve RefWorks ve Citavi gibi atıf ve kaynakça düzenleme yazılım eklentileri sayesinde atıf ve kaynak gösterme işlemlerini daha kolay, daha hızlı ve hatasız olarak yapabilmektedirler. İSNAD yazım kılavuzu Türkçe, İngilizce, Arapça ve Farsça olarak hazırlanmış ve açık erişim olarak www.isnadsistemi.org adresinden kullanıma sunulmuştur. Ayrıca İSNAD web sitesinde, akademik araştırma ve yazıma ilişkin eğitim videoları ve seminerler de ücretsiz olarak erişime açılmıştır. Ekim 2023 itibarıyla “İSNAD Yazım Denetimi” de kullanıma sunulmuştur. Microsoft Word programında kullanılmak üzere hazırlanan “İSNAD Yazım Denetimi” sözlüğü ile esna-i hüsnâ, sûre isimleri, Arapça ve Farsça kökenli yazar ve eser ile kavramların yazımında *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*'nin yazımına uymayan yazımlar kontrol edilmekte ve düzeltme önerileri sunulmaktadır. Bu sayede yazılış şekliyle emin olunmayan kelimelerin yazılış şekillerini görmek için *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*'ne müracaat edilerek kontrol edilmesi zorluğu ortadan kalkmaktadır (<https://www.isnadsistemi.org/genel/isnad-yazim-denetimi-kullanima-sunuldu/>).

İSNAD'ın iki versiyonu bulunmaktadır: *İSNAD Dipnotlu* ve *İSNAD Metiniçi*. Sunulan bu alternatifler sayesinde atıf yapılan kaynağa dair bilgiler, metin içinde veya dipnotta gösterilebilmektedir. Örneğin psikoloji alanında hazırlanan bir tezde, kullanılan kaynağa İSNAD'a uygun olarak metin içerisinde “Tokur, 2021, 55” şeklinde atıf yapılabilmektedir. Antropoloji, Arkeoloji, Coğrafya, Dil ve Edebiyat, Felsefe, Halkbilimi, Hukuk, İktisadi ve İdari Bilimler, İlahiyat, Müzik, Psikoloji, Sanat Tarihi, Sosyal Hizmetler, Sosyoloji veya Tarih alanında hazırlanan çalışmalarda ise kullanılan eser dipnotta “Ali Bilgen, *Türk Tarihi* (Ankara: Oku Okut Yayınları, 2021), 32” şeklinde belirtilmektedir. Bununla birlikte gerek *İSNAD Metiniçi* gerekse *İSNAD Dipnotlu* sistemin tercih edildiği çalışmalarda, kaynakça tek bir biçimde “Soyad, Ad. Eser Adı. Basım Yeri: Yayınevi, Basım Tarihi (Bilgen, Ali. *Türk Tarihi*. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2021)” şeklinde oluşturulmaktadır. Kaynakçada eser künye bilgilerinin belli bir standartta yazılması ve nokta (.) ile ayrılması araştırma ve yayınlarda kullanılan referansların veri tabanlarına kolayca aktarılmasına imkân vermektedir. Böylece atıf oranı ve etki değeri gibi bibliyometrik hesaplamalar yapan indekslere temiz veri sunulmaktadır. APA, Chicago ve MLA gibi uluslararası atıf ve kaynak gösterim sistemlerinin kaynakçada eser künye bilgilerinin nokta ile ayrılarak yazılmasını gerekli görmeleri de aynı fikre dayanmaktadır. İSNAD'ın kullanılması ile WoS, TR Dizin ve SCOPUS gibi akademik indekslere temiz veri sunulabilecek böylece atıf kaybı yaşanmadığından araştırmaların etki faktörleri doğru olarak hesaplanabilecektir.

İSNAD'ın kullanımı, tam metinlerine ancak satın alınarak veya abonelikle ulaşılabilen İngilizce atıf stillerinin Türkçe çevirilerinin kullanılmasından kaynaklanan eksiklikleri giderecektir. Bilindiği üzere ticari birer ürün olan APA, MLA ve Chicago gibi atıf ve kaynak gösterme sistemleri, bu stillerin basılı kitap formları ile online tam metin erişimlerinin ücretli olması ve öğrencilerin İngilizce dil becerilerinin yeterli düzeyde olmaması gibi nedenlerle ortaöğretim, lisans ve lisansüstü eğitim-öğretim aşamalarında tam olarak öğretilmemektedir. Örneğin Mart 2024 itibari ile APA Kılavuzu 27 Dolar, Chicago atıf sisteminin matbu nüshası 45 Dolar'dır. Yurt dışında üniversiteler, bu sistemlere abone olarak öğretim üyeleri ve öğrencilerin kullanımına ücretsiz olarak sunmaktadır. Türkiye'de ise bu sistemlere abone olan kurumsal kullanıcı sayısı çok azdır. Dolayısı ile öğrencilerin bu sistemlerin tam metinlerine ulaşmaları zorlaşmaktadır. Türkiye merkezli olarak geliştirilen *İSNAD Atıf Sistemi*'nin dili, Türkçedir. *İSNAD*'ın hem tam metin erişimi hem de online kullanımı tamamen ücretsizdir, açık erişime açılmıştır.

APA, MLA ve Chicago gibi atıf ve kaynak gösterme sistemleri, çoğu kişinin zannettiği gibi sadece dipnot ve kaynakça oluşturma kurallarını içermez. Bu atıf sistemleri, akademik bir yazının başlık formatının nasıl olması gerektiği, dolaylı ve doğrudan alıntının nasıl yapılacağı, tablo ve şekillerin nasıl oluşturulacağı gibi akademik bir metin kaleme alınırken dikkat edilmesi gerekli tüm kural ve belirlemeleri içerirler. Oysa bu husus, yeteri kadar bilinmemektedir. İlgili sistemlerin İngilizce olarak hazırlanmış olmaları ile matbu nüshaları ve online tam metin erişimlerinin ücretli olmasının bu bilinmezlikte etkili olduğu söylenebilir.

İSNAD; akademik çalışmalarda yaygın olarak başvuru kitap, makale ve tez gibi kaynaklara ek olarak sosyal medya mesajından nota kâğıdı türüne varıncaya kadar 41 veri türüne dair atıf ve kaynak gösterme kurallarını içerir.

İSNAD'ın yaygınlaşması, akademik yazımda sosyal ve beşerî bilimlerde özelinde standartlaşmanın sağlanmasına katkı sağlayacak ve yazarların işini kolaylaştıracaktır. Ayrıca akademik bir yazı kaleme alınırken dikkat edilmesi ve uyulması gerekli tüm bu incelikler; okur, öğrenci ve araştırmacılar tarafından rahatlıkla ulaşılabilir ve öğrenilebilir olacaktır.

Hâlihazırda akademik yazımla ilgili bütün bu hususlar *İSNAD* gibi belli bir sistem kapsamında yaygın şekilde öğretilmediği için yayımcılar, editörler, yayın kurulları, danışmanlar ve redaktörler; öğrenci ve yazarların yazım ve atıf hatalarını tashih etmek için yoğun çaba sarf etmek zorunda kalmaktadırlar. Ayrıca Türkiye merkezli atıf sisteminin ve bu sisteme ait yazılım şablon eklentilerinin bulunmaması, akademik bir yazı hazırlanırken kaynak gösterme yazılım kullanımının yaygınlaşmasını engellemektedir. Ne yazık ki her yıl yüzlerce yayın yapan kurum ve kuruluşun,

benimsedikleri “Yazım ve Atıf Kuralları” için hazırlattıkları EndNote, Zotero ve Mendeley yazılım eklentileri bulunmamaktadır. Buna karşın İSNAD, matbu ve online olarak ücretsiz ulaşılabilir olduğu gibi bilgisayar yazılım eklentileri ile de yazarlara kolay bir kullanım imkânı sunmaktadır.

25-26 Aralık 2021 tarihlerinde Sivas Cumhuriyet Üniversitesi’nin koordinesinde Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Anadolu Üniversite Kütüphaneleri Konsorsiyumu (ANKOS), Artvin Çoruh Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Harran Üniversitesi, Hitit Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Üniversite ve Araştırma Kütüphanecileri Derneği (ÜNAK) ve Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi iş birliğinde üniversitelerde bilimsel kitap ve dergi yayıncılığının mevcut durumu, sorun ve ihtiyaçları ile çözüm önerileri ve örnek uygulamalara yönelik 4. Türkiye Editörler Çalıştayı gerçekleştirilmiştir (www.editorlercalistayi.com). Çalıştayda editörler, yayıncılar, kütüphaneciler, araştırmacılar ve ilgili taraflarca önerilen kararlar, çevrim içi olarak oylamaya açılmıştır. Kabul edilen kararlar, 4. Türkiye Editörler Çalıştayı Kararları olarak ilgili kurumlara sunulmuştur. Aşağıda sunulan 26 ve 27 numaralı kararlar, tez yazım kılavuzlarında yer alan kaynak gösterme biçimleri ile ilgilidir:

26. İntihal ve çifte yayın gibi etik ihlallerin, yazarların akademik yazım ve araştırma etiğine dair bilgi ve farkındalıklarının artırılması ile azaltılabileceğine, lisans döneminden itibaren öğrencilere akademik araştırma ve yazım sistemlerinden birinin tam olarak öğretilmesinin gerekli olduğuna, Türkiye merkezli üretilen kitap ve dergilerin atıf değerlerinin doğru tespit edilebilmesine olanak sağlanması için akademik yazımda tercih edilecek kaynak gösterme sistemlerinin makine okumasına imkân sağlamasının ve Zotero, EndNote, Mendeley ve Citavi gibi yardımcı yazım araçları ile kullanıma uygun olmasının gerekli olduğuna, bu kapsamda yüksek lisans ve doktora tezleri ile makale ve kitapların yazımında bu niteliklere haiz olmayan ve sadece o kuruma özel kaynak gösterim biçimleri yerine APA, Chicago ve İSNAD gibi yaygın sistemlerden birinin tercih edilmesinin önerilmesine,

27. Akademik yazımda kullanılan APA, Chicago ve İSNAD gibi sistemlerden aslı İngilizce olanların yeni edisyonlarının Türkçe çevrilerinin yapılmamış olması, basılı ve elektronik türdeki tam metinlerinin ücretli olması dikkate alınarak Türkiye merkezli geliştirilen ve açık erişim olarak kullanıma sunulan İSNAD Atıf Sistemi’nin enstitülere, dergi editörlüklerine ve yayıncılara tavsiye edilmesine karar verildi”.

İSNAD Atıf Sistemi Yükseköğretim Kurulu tarafından 02.02.2021 tarihli E-36054236-806.01.05-7281 sayılı yazı ile tüm üniversitelere duyurulmuştur.

Enstitüler, karar vermeleri hâlinde İSNAD Atıf Sistemi’ni ücretsiz olarak kullanabilmektedirler. İSNAD’ın Türkçe, İngilizce, Arapça, Farsça vb. yazım kılavuzları,

yazım araçları, eğitim videoları, öğrencilere yönelik eğitim seminerleri tamamen ücretsizdir ve açık erişimlidir. *İSNAD*, ücretsiz ve açık erişimli olarak hizmet sunma ilkesine bağlıdır ve hiçbir şart ve durumda ne şimdi ne de gelecekte ücret talep etmeyeceğini taahhüt etmektedir. Enstitüler; tez yazım kılavuzlarındaki kapak, dış kapak vb. her türlü şekilsel belirlemeler ile tez içeriğine dair her türlü şartlarını koruyarak kaynak gösterim sistemi olarak *İSNAD*'ın da kullanılabilmesini kılavuzlarına ekleyebilirler.

Kaynakça | References

Demir, Abdullah. *İSNAD Atıf Sistemi*. Ankara: Cumhuriyet Üniversitesi, 2. Basım, 2019.

Küçük, Raşit. "İsnad". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 23/154-159. İstanbul: TDV Yayınları, 2001.

Sezgin, Fuat. *İslam'da Bilim ve Teknik*, çev. Abdurrahman Aliy. İstanbul: Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları, 2015.